

جزوه

استاد موسویان

 @sabbar_ir

sabbar.ir

اربعین همت و عزم اصلاح تاریخ خود

۱. رسالت و بار مسئولیت الهی به دوش انسانهایی قرار می گیرد که همت و عزمی بالاتر از روح زمانه خود را داشته باشد. آری حضرت آدم علیه السلام چون عهد خود را فراموش نمود، خداوند در شأن او می فرماید: «وَلَقَدْ عَاهَدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلُ فَنَسِيَ وَ لَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا»^۱ و به تحقیق ما پیش از این ، از آدم پیمان گرفته بودیم ولی او فراموش کرد و ما در او عزم و پایداری ندیدیم . پس بدان قدر و منزلت هر کسی به همت و عزم اوست. قَدْرُ الرَّجُلِ عَلَىٰ قَدْرِ هِمَّتِهِ^۲ یا داریم: «ما رَفَعَ أَمْرَهُ كَهِمَّتِهِ»^۳ هیچ چیز انسان را به مانند همت او بلندمقام نمی کند.

همت بلند دار که مردان روزگار از همت بلند به جایی رسیده اند

۲. آنانکه عزم خروج از بن بست تاریخی را دارند ، می دانند دنیای کثرت زده و شجره منهیه چگونه باعث هبوط انسان می شود. آری باری بس بزرگ و عظیمی بردوش انسان می آید که این بار را جز با نظر به مصلح دین یعنی امام حسین علیه السلام نمی توان برداشت. «إِنِّي لَمْ أَخْرُجْ أَشْرًا وَلَا بَطْرًا وَلَا مُفْسِدًا وَلَا ظَالِمًا» من نه برای تفریح و نه خوش گذرانی و نه ستمگرانه و نه مفسدانه این حرکت را راه نینداختم، بلکه این قیام تنهای تنها به این خاطر است که: «وَأِنَّمَا خَرَجْتُ لِطَلَبِ الْإِصْلَاحِ فِي أُمَّةٍ جَدِّي»^۴ خواسته ام راه اصلاح را در امت جدم پیگیری کنم. واژه ی «طلب» گویای پیگیری و دنبال کردن است تا زمانی که کار به سرانجام رسد. همت و عزمی خاص برای اصلاح جامعه و تاریخ خود.

۳. کربلا مخصوص حسین علیه السلام و یاران اوست تا به تاریخ راه خروج از بن بست ها را متذکر شود و اربعین سنت آنانی است که در نظر به عاشورا نظر به عهد خود می بندند و به جمع مصلحین می پیوندند که حضرت امام صادق علیه السلام فرمودند: حَتَّىٰ إِذَا صَارَ فِي الْحَائِرِ كَتَبَهُ اللَّهُ مِنْ

^۱ سوره طه آیه ۱۱۵

^۲ حکمت ۴۷ نهج البلاغه

^۳ غررالحکم، ح ۱۰۲۷۱

^۴ مقتل الحسین، ص ۱۵۶

الْمُصْلِحِينَ الْمُتَّجِبِينَ^۵. آری طلب اصلاح گری در تاریخ بزرگترین هدیه خداست که جز به دلسوزان بشریت نمی دهد.

مشتاق بندگی و دعاگوی دولتم	باز آئی ساقیا که هواخواه خدمتم
تا آشنای عشق شدم ز اهل رحمتم	هر چند غرق بحر گناهم ز صد جهت
کاین بود سرنوشت ز دیوان قسمتم	عیبم مکن به رندی و بدنامی ای حکیم
این موهبت رسید ز میراث فطرتم	می خور که عاشقی نه به کسب است و اختیار
در عشق دیدن تو هواخواه غربتم	من کز وطن سفر نگزیدم به عمر خویش
ای خضر پی خجسته مدد کن به همتم	دریا و کوه در ره و من خسته و ضعیف
لیکن به جان و دل ز مقیمان حضرتم	دورم به صورت از در دولتسرای تو
در این خیالم ار بدهد عمر مهلتم	حافظ به پیش چشم تو خواهد سپرد جان

۴. سالک در مسیر رسیدن به زندگی توحیدی خود نمی تواند رنگ کثرت ها را بپذیرد. و مداوم منتظر است خدا به نور اسم هادی خود در تاریخ طلوع کند. سالک در مسیر بندگی خود مانند سفر موسی علیه السلام و یوشع بن نون علیه السلام که به دنبال خضر نبی علیه السلام می گردند می داند آنچه را منتظرش بوده نشانه ای دارد و هنگامی که یوشع علیه السلام از حرکت عجیب ماهی می گوید حضرت موسی علیه السلام می فرماید: « قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبِغُ فَارْتَدَا عَلَىٰ آثَارِهِمَا قَصَصًا »^۶ آنجا بود که گمشده خود را یافت: « وَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَعَلِمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا »^۷. یعقوب علیه السلام که می داند انتظار او بی نتیجه نیست با نشانه گمشده خود بینا می شود « فَلَمَّا أَنْ جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَىٰ وَجْهِهِ فَارْتَدَّ بَصِيرًا ۗ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ »^۷ پس چون مژده رسان آمد آن [پیراهن] را بر چهره او انداخت پس بینا گردید گفت آیا به شما نگفتم که بی شک من از [عنایت] خدا چیزهایی می دانم که شما نمیدانید.

۵. آنانکه عمری در ظلمات غرب به دنبال راه نجاتی مافوق عقل های حسی زده می گشتند، امروز حال دلدادگی مردم و خشوع خادمان حسینی در اربعین را همان نشانه ی حق برای تغییر

^۶ سوره کهف آیه ۶۷ گفت این همان بود که ما می جستیم پس جستجوکنان رد پای خود را گرفتند و برگشتند

^۷ سوره یوسف آیه ۹۶

زمان می دانند. آری نشانه هایی که چشم را به راهی می گشاید که بصیرت عالم را با خود خواهد داشت. اینجاست که سالک ندا می دهد: نگفتم انتظار بی نتیجه نیست.

۶. اربعین آنچنان بصیرتی ایجاد خواهد کرد، که مردم از مسیری که رفته اند مانند برادران

یوسف توبه کنند و ندا سر دهند: « قَالُوا يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ » آری استغفار وقتی محقق می شود که راه به غلط رفته اصلاح شود و مهدی به امت اسلامی بازگردد.

به همین دلیل حضرت یعقوب علیه السلام فرمود: « قَالَ سَوْفَ اسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ » به زودی از درگاه خدا برای شما آمرزش می طلبم که او بسیار آمرزنده و مهربان است. آری:

« لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٍ لِلْمُؤْمِنِينَ »

۷. اگر از اجتماع عظیم مردمی در اربعین واقف شوی، همه آنچه را می بینی نشانه های نصرت

الهی در تاریخ خواهی دید. نصرتی که اراده های قلبی مردم محقق می شود. از همین الان می

توانی سوره روم را دوباره با اربعین بخوانی و فاتحه غرب را زیر لب زمزمه کنی: بِسْمِ اللّٰهِ

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * اَلَمْ * غَلَبَتِ الرُّومُ * فِي اَدْنَى الْاَرْضِ وَهُمْ مِّنْ بَعْدِ عَلَيْهِمْ سَيَغْلِبُونَ

۸. چه زمینی از کربلا به تو نزدیکتر. در نظر به کربلاست که غلبه نهایی محقق می شود. فِي

بِضَعِ سِنِينَ لِلّٰهِ الْاَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ آری زمان آن گشایش تاریخی

فرا رسیده بیشتر از آنکه فکر کنی با اربعین راه به ما نزدیک شده. به زودی نشاط دیندارانی را

خواهی دید که می دانند: إِذَا تَغَيَّرَ السُّلْطَانُ تَغَيَّرَ الزَّمَانُ^۸؛ تا سلطنت تمدن غرب برداشته نشود

نمی توان از زمان شهوت زدگی و کثرت زدگی آزاد شد.

۹. يَنْصُرُ اللّٰهُ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ آری طرحی مافوق طرح های بشری برای

برون رفت از غرب نیاز است و آن فقط به نصرت حق محقق شدنی است. برنامه ها و نصرت

حق شکست ناپذیر است و از طرف دیگر بستر ولایت مومنان را فراهم خواهد نمود.

۱۰. وَعَدَ اللّٰهُ لَا يَخْلِفُ اللّٰهُ وَعَدَّهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ. آری این وعده خدا بود که

در سختی تقابل با فرهنگ غرب گشایش تاریخی با اربعین ایجاد می شود.

۱۱. يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ آنان که همه زندگی را در وسعت ظاهری آن می بینند، مطمئناً با هیبت دنیایی و قدرت قدرت طلبان، شیفته آن می شوند و چه بسا طلب مداوم آنها رسیدن به آن زندگی باشد همانطور که خداوند نگاه مردم دنیا زده را به قارون اینگونه معرفی می کند: «فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ»^۹

۱۲. غرض سوره وعده دادن قطعی خدا به یاری دین است، و اگر قبل از بیان این غرض، مساله وعده غلبه روم را در چند سال بعد ذکر کرد، برای این است که مؤمنین وقتی دیدند که وعده غلبه روم عملی شد، یقین کنند که وعده دیگر خدا نیز عملی خواهد شد، و نیز یقین کنند که وعده آمدن قیامت هم، مانند سایر وعده هایش عملی میشود، آری عقل هر عاقلی حکم می کند که وقتی خدای تعالی دو تا از وعده هایش را عملی کرد سایر وعده هایش نیز عملی می شود، و باید از خطرهایی که وعده آن را می دهد بر حذر بود.^{۱۰}

۱۳. آری آن کس که جایگاه تاریخی خود را بشناسد می فهمد عزم دیگری باید کرد.

ای که در کوی خرابات مقامی داری	جم وقت خودی ار دست به جامی داری
ای که با زلف و رخ یار گذاری شب و روز	فرصت باد که خوش صبحی و شامی داری
ای صبا سوختگان بر سر ره منتظرند	گر از آن یار سفر کرده پیامی داری
خال سرسبز تو خوش دانه عیشیست ولی	بر کنار چمنش وه که چه دامی داری
بوی جان از لب خندان قدح می شنوم	بشنو ای خواجه اگر زان که مشامی داری
چون به هنگام وفا هیچ ثباتیت نبود	می کنم شکر که بر جور دوامی داری
نام نیک ار طلبد از تو غریبی چه شود	تویی امروز در این شهر که نامی داری
بس دعای سحرت مونس جان خواهد بود	تو که چون حافظ شبخیز غلامی داری

^۹ سوره قصص آیه ۷۹- پس [قارون] با کوبه خود بر قومش نمایان شد کسانی که خواستار زندگی دنیا بودند گفتند ای کاش مثل آنچه به

قارون داده شده به ما [هم] داده می شد واقعا او بهره بزرگی [از ثروت] دارد

^{۱۰} ترجمه المیزان، ج ۱۶، ص: ۲۳